

137 0-00

Doctissimo Domino Szujski
maxima cum uerecundia offertur.

1043.

Inwentarz

1043

Dzial

1370-00

L. p.

Ручитесе праведни, да величате нѣсмѣ
 на земли оубо мѣнци подвигшесе .
 прѣльстѣ оубо прѣзрише . цркви да въ
 зыграетъ побѣдн телма прѣзною
 щн . подвиго положенихъ единому
 побѣдо творцѣ хоубѣ . подлющому
 миру велию мѣть | :

Ісаѣи пророка нашего . егдаже бѣ
 стѣвно еясно прише стѣе провъ рѣм
 спльен . мѣни прѣстанио . иже съ
 веселіе мѣ въспѣнхъ іахъ твораци
 памѣтвож . и въ рождѣннхъ цннѣтѣ .
 икоушн сн въ елѣ стѣтнеа . и грѣ
 ховннхъ бѣстоанн . іакодрѣсно вѣнн
 бѣомъ дремѣтѣ . и въ ѣврѣ стѣіе мон
 пдажѣ оустнннѣтѣ пѣтнне за горно
 слово . и ннсаіса жѣ мѣ негн оушанеа
 прѣтѣ блжннеданнн лѣ славне : -

Жнса . адрвгаго пренебрѣга . Беседа . іа .
Вашн ан іако то малѣ жѣ щн стѣтавалѣ . и мнош
 мнѣ ѡ нестѣжнн вводи слово , и томнн стѣво .
 ере кролюкіа нн влгѣтѣ , нн бо ѡ довай прѣнн мнн . и
 мношн и величѣе жѣ щн . нойнн слал прнлагаѣ .
 множѣнша асрашн жѣ шаа . ащеко хоушѣера котнн
 хвнн ѡ падѣтн нмѣнн ра . что любнн жѣ ше . аще бо
 хоушѣтѣ прѣрѣ жѣ ше .

L. 200
11

Dr. Rudolf Gutowski darował bibliotece Jagiellońskiej kilka rękopisów starosłowiańskich redakcyi serbskiej i bułgarsko-serbskiej, dawniejszą własność klasztoru św. Dymitra w Prylepiu macedońskim, który był niegdyś ogniskiem oświaty duchownej dla Słowiańszczyzny południowej.

Znając język starosłowiański*), poczytywałem sobie za powinność, zająć się w ciągu pobytu mego w Krakowie, gdzie przeszło dwa lata pełniłem obowiązki zastępcy nauczyciela przy gimnazyum św. Anny, szczegółowem zbadaniem i dokładnem opisaniem rzeczonych rękopisów pod względem a) paleograficznym i b) językowym.

Dokonałem zaś zamiaru swego w krótkiej rozprawie niniejszej; a ustępując z Krakowa pragnę uczącej się młodzieży gimnazyum św. Anny ten mały zostawić upominek dla zachęcenia jój do wytrwałości, nie mniej także do gorliwej i statecznej pracy jak w ogóle na polu nauk ścisłych tak w szczególności na polu historii i filologii słowiańskiej.

Mam także zaszczyt podziękować uniżenie Wielm. Stawarskiemu, Dyrektorowi gimnazyum tegoż, który usilnego dołożył starania, ażeby ta praca w sprawozdaniu szkolnem za rok 1871. drukiem ogłoszoną została.

W Krakowie 15. Marca 1871.

Autor.

*) ЯЗЫКЪ СЛОВѢНСКЪ.

DESCRIPTIO

CODICVM SLOVENICORVM,

QVI IN BIBLIOTHECA VNIVERSITATIS JAGIELL.

INVENIVNTVR,

cura et opera

AEMILIANI KAŁUŻNIACKI

CONFECTA.

Quare etiam atque etiam hortamur Slavaicae gloriae studiosos populares, ut contentur in apricum proferre, qui aetatem tulerint, literarios huiusmodi thesauros!

B. Kopitar. Glag. Cloz. pag. XI. s.

Inwentarz
1043
Dział.....
D. 1370-00

a. MDCCCLXXI.

CODICVM SLOVENICORVM

LIBRARIUM UNIVERSITATIS LAIBNICAE

80/81

~~ZBIORI SPECIJALNE~~

~~2308~~

82

Ako. 578 2018

Praefatio.

Alex. Vostocouius, uir doctissimus, euangelio ostromiriano edito museoque Rumjancew -i descripto firmissimum palaeographiae Slouenicae posuit fundamentum ac totam eius rationem in multis aliis libris planius explicuit. K. Kałajdowicz, fratres Strojewi, multi alii Russi, praecipue autem J. Sreznewski, summi illius artificis praeclarum opus continuabant, nec non B. Kopitar, P. J. Safarzik una cum Hanka, Miklosich, Daniczicz, Kukulewicz-Sakcinski maxima cum diligentia uel colebant uel adhuc colunt hanc disciplinam re uera nouissimam. Magnopere aucta operibus eorum palaeographia, hucusque tamen nondum absoluta est. Deinde affirmare licet, atque uiros doctos mihi astipulatuos esse confido, eandem tunc denique instar palaeographiae graecae uel latinae ad artem redactum iri, quum plurima, quae exstant monumenta collecta ac descripta essent, quod ad rationem palaeographicam ipsam ac ad linguam attinet. Hoc modo etiam unum uel alterum memoria dignum monumentum historicum uel literarium detegi potest. Atque hoc mihi una cum B. Kopitaro persuasum habeo, unumquemque slauicae gloriae studiosum, si quidem minoribus facultatibus, ad palaeographiam slouenicam conferre posse, quod opus re uera perficietur opera multorum communi.

Dr. Rudolphus Gutowski dono dedit bibliothecae Jagielonicae ante paucos annos aliquot codices slouenicos, secum e Macedonia allatos. Franciscus Matejko*) de hisce codicibus

---

*) Franc. Ed. Matejko. O początku i rozwoju literatury starosławiańskiej w Bułgarii. Bibliot. Warszawska 1864.

brevissime disputat. Quapropter exiguum otium meum ad describendos codices slouenicos Cracouienses contuli, atque hanc disputationem maxima cum uerecundia uiris doctis ad diiudicandum propono. Omni cum studio paulatim descripturus sum, si hoc consilium patefacere licet, complures memoria dignos, uetustiores codices slouenicos, qui in bibliothecis et ecclesiis Galiciae, nondum in publicum prolati expositique, seruantur. Ad palaeographiam slouenicam haec pauca conferens, officium meum me expleturum esse puto.

Monumenta, quae descripsi sequuntur:

- 1) codex rescriptus graeco-slouenicus;
- 2) menaeum mensis septembris;
- 3) menaeum nouembre;
- 4) Octoëchus;
- 5) euangelium (fragmentum).

Scripsi CRACOVIAE Idibus Martiis 1871.

---

1) Codex rescriptus (græco-slouenicus).

Codex membranaceus, de quo hic agitur, in 4° minoris formae scriptus est atque folia CXIII continet, quae in quaterniones ligata sunt, ita ut quaeuis quaternio sex, octo, nouem uel decem folia complectatur. Membrana eius rudis in margine combusta est, quod seculo XVII° contigisse uidetur.

Disponitur autem codex noster in tres partes: atque una est rescripta a folio 27.^b usque ad 91. et a 101. usque ad 123., nunc in duodecim quaterniones ligata; *) altera a fol. 1. ad 25.^b, manu aliena ac recentiori scripta; tertia a fol. 91. ad 101., quae unam tantum quaternionem decem foliorum (6. bombyc., 2. membr., 2. chart.), una et eadem manu atque pars altera scriptam, complectitur. Vnum folium 26., quod tegumentum partis rescriptae fuisse uidetur ac propter deficientem atramenti nigredinem uix legi potest, manu rudi scriptum et huic codici intrusum est.

Quod ad aetatem attinet, nulla huic codici inest inscriptio, quae annum indicet, quo scriptus sit? Quapropter id nonnisi e literarum ductu in integrum restitui et scribendi ratione (orthographia) confirmari potest. Nam scriptura graeca primaria, quae flauescit propter uetustatem et eius industriam, qui palimpsestum formauit, haud dubie sec. XII°- XIII° exarata est. Altera pars palimpsesti, quae est slouenica, seculo XIV. confecta esse uidetur, si literas **л, ж, з, ж** ecc. eodem modo atque alii codices huius seculi scriptas habet. Occurrit nobis saepissime in palimpsesto nostro litera **σ** pro **ϝ**: **κρσ**, **ρσκς** 28.^b **невκρσϝρς** ib. **ιζβς** 29. **σλακς** 32. **βλ̃ν̃ς̃ю** ib. **δραχμς** 32.^b **δρσϝ** 42. ecc. Ibidem occurrit nobis permultis locis etiam litera **ι**, quae locum lit. **и** tenet. Exempli causa hos locos citamus: **ϝченік̃** 27.^b 28. **вънїдє**, **радї** 27.^b **въстанїа**, **въскр̃енїе** 27.^b **маг̃алїнї**, **мрїа** 36. **ївсїф̃** 36. 37. **пл̃кнїє** 36.^b **міроносїца**, **пр̃к̃варїше** 37. **съ намї** 37.^b **насадїтелю**, **разбонїка**, **їже** 37.^b **нїсложив̃**, **трїднєвно** 40. **поїте** 40.^b **пещї** 41. **мѡyseїκς** 52. **сїл̃к** **ткѡгї**, 53.^b ecc. ecc. Deinde magni sunt momenti multa uocabulorum compendia (abbreviaturae), nostro inserta palimpsesto, quae tantum in codicibus aetatis, quam supra diximus, leguntur. Hoc e specimine linguae utroq̃ue, infra pag. 15. et 16.

*) Scriptura graeca primaria, slouenica autem posterior est.

allato, apparet. Atque eadem diiudicandi ratio una cum multis indiciis de lingua desumptis ostendit, alteram codicis partem et tertiam XVI.º seculo confectas esse. Duo folia extrema partis tertiae ad XVIII.^m sec. refero. Folium 26. autem, quod Matejko sec. XI. scriptum esse putat, certe certius manu recentiori exaratum est. Demonstrandi causa afferimus specimen huius fragmenti, quod infra sequitur. *)

Auctor partis rescriptae ac sine ullo dubio primus codicis possessor, Michael Rušekorus, nomen suum pag. 86^b infra (кѣ простн попа михаѣла ршекорѣ) memoriae nostrae prodidit. Meletius, alter codicis possessor, qui eum altera ac tertia parte compleuisse uidetur, nomen suum pagina 95.^b (помѣнѣте мелеѣта грѣшного. а ка бѣ и зѣ и на ви...) notauit.

Absoluta igitur parte palaeographica, ad inquirendam linguam codicis progredimur. Ante omnia non dubium nobis est, si respiciamus scribendi rationem, quin lingua eius codicis, a genuina palaeoslouenica deflectens regula, sit mediae aetatis slouenicae. Haec coniectura indiciorum serie, quae sub I) 1, 2, 3 leguntur, in integrum restituitur ac probatur. Fuisse autem linguam codicis nostri paulo post etiam serbicae accomodatam dialecto, altera indiciorum series, quae in cap. II.) legimus, ostendit. Quamquam difficillimum est propria mediae aetatis slouen., a posteriori serbica secernere parte, tamen haec duplex codicis indoles plane ac aperte patet. Exempli

*) † м ѿ грѣгрнцѣ
 Идѣше козма и дам'
 шнѣ . . . . .
 . . . . . грѣгрнцн
 и жоужелнцн . . . . стѣн козма
 и дамѣнѣ . . . . грѣгрн-
 цн и жоу-желнцн . . . . .
 и рекоше мѣ . . . на жито
 и на гоумно рабоу бѣннѣ
 и ре имѣ стѣн козма и дамшнѣ
 но не идѣте на жито и на
 гоумно рабѣ бѣннѣ . . . .
 идѣте на бокова . . . .
 тѣ ѿ вам' понше
 . . . . .
 тоу ѿ вам' . . . .

causa exhibemus formas: въсѣ pro въсѣ 108.^b ѿ самарію 50.^b pro ѿ самарія, провѣрзѣю 41. pro провѣрзѣа есс., quae hoc modo ortae sunt, ut а ѡ prius immutatae sint in ж-ж more mediae aet. slou., quam Serba pro iisdem оу ю posuerit. Vnde efficitur, quod etiam grauis est momenti, ut codex originis sit medioslouenicae atque apographum serbicum.

Quod deinde ad argumentum codicis nostri pertinet, non in dubium uocatur, quin codex noster fragmentum sit menaei, quod dierum solemnum officia diuina, (uti officium diuinum sancto Thomae, uel aliud officium sancto Georgio dicatum ecc.) complectitur.

De argumento textus graeci frustra quaesiui.

Afferimus I) indicia mediae ætatis slouenicae, quæ in codice nostro leguntur: *)

1) а а) uel locum legitimum tenet, uel б) in locum ж succedit:

- а) раоуѣи сѣ 36.^b дикѡшимсѣ 67.^b безначальныи 67.^b безначально 78.^b есс.
 б) бгомѡдрьно 84.^b свѣдѡшомѣ 86.^b вънатрѣ 86.^b прѣдѣднѡж (клатѣж) 89.

2) ж legitime fungitur, uel in locum litt. а-ѡ, uel ты, uel к succedit:

- а) пльтиж 66.^b одеснжж 67. дѡж ишж 67. дивелѣхж сѣ въпижше 67.^b силож 70. наоучѣжть 82.^b помагажше ib. бгомѡдрѣи 83. трѣж несъзѡннж бжтѣвжжть 83. дрѣжавнож силож 83. дѡж мож очишѡжше 83.^b юдинж чтѣ ѡрококицж 83.^b жжники избѡвлѣжши 85. застѣплениѣ 85.^b мрачнжж 84. стѣжж трѣж юдиносьщнжж 84. бгомѡханень 86.^b цѡлжж и оукрашенжж 86.^b на сѣдиши сѣжена бы 87. многобезбожнжж глѡвинж. пжчинж 88. есс.
 б) мгноносицж (жны пом.) 35.^b испльнѣж, просвѣшѡж, оутѣрьжжж 67. ѡсѣлж 67. жжци (ѡжжци) 66.^b испльнѣжжж 66.^b (ѡ мжрѡл) лютжж 83.^b изгнашж 84.^b разгжшишж ib. ѡ неж (неѡ) 85. тѡжж (крѡѡ) 88. злокѣзныж и беспльтныж врагы (acc. plur.) 87. на противныж 90.^b зѣмныж пѣѡцж тѡжж (acc. plur.) 90.^b
 в) ѡ коньць въселенжжж (въселѣнѡнѡ) 82.^b ѡ всеж. вселенжж 84.^b изъ съборнжжж ib.

*) Cum igitur ad accuratius tractandam linguam transimus, hoc nobis inprimis praedicandum est, quod nostra dissertatio in partem codicis rescriptam concluditur.

d) мжглы 83.^b мжгж 84. (мжгла, nebula)

3) к, и mutuo funguntur, а) uel ponitur к pro и, uel b) contra:

a) бгословкше 29. испльнкетъ 32.^b варкетъ 35.^b поклонкюсе 37. 38. долнкы 38.^b рквинтелк 38.^b поккницюу 41. въскчыски 42.^b оуаснкеть 49.^b пркдиаккюши 49.^b испльнкѣми 65.^b испльнкж 67. дивлкхжса 67.^b оудивлккюмоу 69. съматркюше 77. наоучкжть 78.^b капкми 88. брнкми 101.^b багркницею 101.^b рачителк 102.^b пркдстателк 107. въхалкжшим'те 108. опалкюши 108.^b оукрклккюемъ 109.^b създателк 112 поклонкнѣи 116.^b

b) веланѣи 34. повеланѣи 54.^b нетланѣи 47. истланѣа 43.^b 59. въ мнѣ (пркбывлетъ) 49.^b запечатлан'но 49.^b ннѣ 50.^b

Ad 3) b. pertinent etiam haec formae:

ицалисе (ицкли са) 29. ицалиль еси 42.^b ицаленѣа 85. ицаленѣю 88. рьцате (рьккте) 35. 55.^b тецате (тецкте), дрѣгѣ рьцате 42

Accedunt II) indicia, quae e dialecto serbica desumpta sunt:

1) к constanter occurit, uel locum suum tenet, uel in locum к succedit:

крвь 29. 37. крвѣ 87. 88. съмрѣ, плъти, въплъшьшагосепрѣси, въскршьаго 29.^b въплътильсе ѡси 30. есьмъ, въскршьскъ, 30.^b късачьскы 30.^b късачьскаа 56. въсь, constanter. скршьь, скршьѣише 33. пользнк, члколюбьць, вкнѣць 33.^b некврънъ 35. творьць 36. дръжвоу съмрѣти ів. распѣиш 37.^b мрътвьць 42.^b бесъмрѣта 47. тръжьствоующи 45. пркльстию зьминною 50. 71.^b тышьише 35.^b 50.^b дьготрънѣанѣ 55. оукиши 56.^b къгда 57. тыи, сьи, саерисс. къзньми 59.^b ложьскы 61. слъзь, съ слъзами const. младьць, съврѣникъ 89.^b благоцвѣтѣрь 103. рьвность 107. двьрь 111. есе. есе.

3) к ponitur а) pro ж, б) pro є, в) pro и:

a) гльвиноу (гльвинж) 29.^b къ гльвинк 31.^b гльвинь, гльвиною 33.^b гльвинж 88. ѣдиносьциа, ѣдиносьцинѣи (ѣдиносьштна) 82.^b прксьцины (прксьштнѣи) 89.^b

b) ложьскы (ложьсьнѣи) 61.

в) ѡ дьавольскы 101.^b

3) ѡ, ѡ in є — ѣ immutantur:

извксткѣ 28. wszazъ 28. 29.^{ab} къзшоше 28.^b мѣ, те, се constanter. дае 28.^b мысле 29.^b възлегъ ів. бгословоуе, въпѣе, наоучае ів. творе 30. ѡ горкы, фараши (работы) 31.^b носѣ, дароуе. црковныѣ, по-

юще иб. смѣртныѣ, ключѣ вратныѣ, протѣкшиѣ 31.^b петлѣи ѿмы, свое 32.^b прѣель, хѣте, ицѣлкѣ 32.^b простирѣе 33. оуѣкрѣе 33. носѣца 33.^b пачельныи 34. горѣцион, взыкомъ 34.^b есс. есс.

4) ж, ѡ in оу, ю immutantur:

вѣхѣоу, вънезапоу 27.^b разлѣсчати се, иб. вѣрс, рскс твою 28.^b с товою, некѣрсюиѣ, немѣоу, вѣжѣоу ѿ поудс 28.^b извѣс, плѣтѣю 29. гальбѣноу 29.^b живѣотнѣю десѣицею 30. мрачѣсѣю боуѣроу 31.^b славѣс, нокою, вѣиѣсѣю. 32. скоѣю волею 32.^b изгѣкѣшоу, драхѣс иб. погрѣжаема 33.^b непрѣкѣкѣсѣю, прѣстоуѣи 33.^b пламенѣноу, осѣзаемоу, вѣспѣкѣающе, боуѣцаго 34. вѣноуѣтрѣ 34.^b моуѣсенѣоу 37. есс. есс.

5а) ε interdum in locum η succedit, atque huic regulae praeicipue se accomodant genetini plur. substantiuorum masc. et fem. generis in ѣ ac substant. n. gen. in иѣ desinentium:

заповѣден 32. гвозден 31 32. пѣсенен 34. дѣтѣи 63. пастырен 83. волѣзнен 107.^b

5 б) ε in locum uocalis ѣ succedit:

дѣвѣремь 27.^b 28.^b 30. несчетѣно (несчѣтъѣшь) 30. мнѣжѣство 30. вѣлизѣнецъ 30.^b 32.^b ревѣнитѣлѣ (ревѣнитѣль) 38.^b испражѣненъ 55.^b распѣны 62. некѣжѣствѣни 84. вѣлѣчѣствѣоуѣж 84.^b вѣсь 90.^b

6) η-η mutuo funguntur, seu η in locum ѣ succedit, seu contra: аще во не вѣи . . . 34. иѣнк 47.^b

7) о interdum а) uicce а, plerumque autem б) uicce ѣ apparet, uel etiam post sibilantes в) locum uocalis ε tenet.

а) невѣолимоу 33.^b; б) страхѣомь 35.^b сѣворѣомь 46.^b сѣворѣомь пасѣомь 84.^b чѣркоуѣ 84.^b храворѣиѣкѣ 102.^b любѣоуѣ 114. любѣоуѣ 103.^b 104.^b; в) некѣроуѣоуѣмоу 27.^b измѣкѣиѣшоу 31.^b горѣцион 34.^b мѣшѣоуѣ се 53. настѣкѣиѣшоу 59.^b 69.^b скѣдѣшѣоуѣ 80.^b

8) оу plerumque uice ѣ apparet:

възоуѣи 27.^b 28. 29.^b възѣи 28. 43.^b възѣиѣхѣ (възѣиѣти) 62.^b 74. 106.^b дрѣзѣнѣкѣи (дрѣзѣнѣти) 34. сѣурѣдѣсто (сѣурѣдѣство) 46.^b

9) а, ε, оу omnes post uocales ε et оу etiam post ч plerumque praeirotantur:

а) повѣлѣниѣ 60.^b змиѣоуѣ 70. соудѣи 74.^b невѣжѣствѣни 84. хранѣитѣлиѣ 84. патриѣрѣскѣи (сѣворѣ) 85.^b застѣплѣниѣ 85.^b скоѣмѣс 88. георѣгиѣ 102.^b храворѣаниѣ 106. есс. есс.

б) ѡчѣемь 37.; чѣѣсемь 50. 53.^b 61.^b 63. чѣудѣтѣсе 53. чѣужѣаѣхѣсе 48.^b чѣуѣстѣвѣнаго 41. 63. плачѣоуѣмь 59.

10) л, ε, оу plerumque non praeirotantur, ѡ et ж nunquam, etiamsi aliis uocalibus postpositae sint, ut e quauis pagina codicis nostri apparet.

11) к pro ε ponitur: **СТЪДѢНЬЦЪ**:

12) Compendium **зѡ** aequae ac **ш** (**шт**) obseruatur; sed occurrunt etiam in codice nostro uocabula, quae dentales consonantes **д**, **т** elidunt:

а) **празника (праздникъ)** 45. **празнікѡ** 44.^b 45.^b 47. **есс. празновати (праздновати)** 49.^b **празнісѣмь** 84.^b; б) **помошни** 37. **немошни** 53. **єдиносѣшна** 39. **вѣкшникъ** 102.

13) л euphonicum obseruatur.*)

Quod ad formas spectat, notamus inprimis casus substantiuorum a genuina palaeoslouenica abhorentes declinatione, qui sequuntur:

цркви ткоѡ (nominatiu.) 45; **любкѡ** (**любкѣ**) 101.^b; **чинове** 53. 55.^b 63.^b **врачѣ** 83.^b

Deinde exhibemus adiectiuorum formas, quodam singulari contractas modo, uti plurimis exemplis comprobatur:

кесѣмѣшны (адъ), recte **всесѣмѣшныи**, 55.^b **животны** 41.^b **вѣчны (живѡ)** 44.^b **єрносѣны** 50.^b **погребены** 52.^b **свѣтлы** 52.^b **немошни** ib. **бжѣткѣны** 54. **слѣпы** 31. 57. **сладкы** 66.^b **тѣлесны** 85.^b **патриаркы** 87.^b **прѣсѣшны** 89.^b; **фараонѣ (фараонѡ-ѡ)**, **ѡ работы фараонѣ** 31.^b; **прѣкѣчны (хѣ)** 83.^b **єдинородны (сѣ)** 116.; **юденскы** 46.^b; **новѣмь (новѣмь)**, **кь новѣмь своѣмь гровѣ**, 36. **чръникъ** 58;

лггѣци (лицѡ) 70.; **сѣхъ** 83.^b **есс.**

Accedunt gerundia praeteriti, eodem atque adiectiua contracta modo:

оувѣривы 29. **оумрѣткѡ** 35.^b **сѣкрошникы** 36. **пригвоздикы** 38.^b **разрѣшивы** 40.^b **начрътавы** 41.^b **нѣтъцивы** ib. **есс.**

Ibidem leguntur etiam plenae uel compositae adiectiuorum formae, ut:

лггѣкы 46. **бжѣни (сѣ)** 48.^b **люти** 49. **есс.**;

грѣдѣцагъ 68.^b; **їудѣнскыѣ**, **жестокыѣ** 48.^b **есс.**;

*) Нѣе notamus ambiguum esse in capite 1mo indicium, quod sub 3 a.) occurrit, nam proprium est etiam dialecti Serbicae. Aequae ambigua sunt in capite altero haec omnia indicia, quae sub 5 a. b.), 6) 7 a. b.) 9) 10) 11) 12 a. b.) 13) leguntur, nam eadem etiam in codicibus mediae aetatis slouenicae inueniuntur.

ню двѣсци 37.^b вѣрніи 39. гробнии 39.^b нескеніи 55.^b члвчк-
ции іѵ. мртвни іѵ. аггѣлци 63.^b оученичесци 76. чебніи 78.^b бѣатіи,
всеслвни и прѣхвални іѵ. есс.;

мрѣтвнхъ 39. неистыраемнѣ 48.^b ;

съ мртвнми 55.^b ;

Formae: почто (почѣто) 28.^b много (мѣного) 30. запечатл-
ано 49. скрѣпѣ, концъ есс. hoc modo ortae sunt, ut в-ѣ interdum elidantur.

Item haec formae memoratu dignae videntur:

възлюбена 86.^b

низпошли 44.^b

пендикостию 49.^b

пострѣ 27.^b 28.^b

Nunc exhibemus specimina linguae, quae sequuntur:

Specimen 1.^m

fol. 35.^b **НѢ І. МРѢЦІА** на вѣ-
рии ѿ с і поѣ въскрѣно ѣ го гла на
с и мироносица ѿ гла тѣжде вѣ:
Почто мѣра съ слъзми в оученице
изанваеѣ каменъ ѿвалисе . гробъ
истырѣсе . вѣете тѣе животомъ попра^в
печати свѣтелъ стѣвоуѣщи излече . спе-
ще лютѣ стражники непокоривѣ .
с мрѣное спе се съ пактѣю вѣжнею . адъ ры-
длетъ . текше радѣ рыцате апломъ . оу-
мртвнн хс с мртъ . прѣкорожень
из мртвнхъ . вѣ варѣеть въ галілен :

гла :: ѿ :: **Мироносицѣ** жены . къ гробу что прѣ-
идосте . что ищете живаго въ мртвн .
въскрѣ гѣ дръзаете вѣпте аггѣл ::
Съ страхомъ прѣидоше жены на
гробъ . мастѣми тѣкло твое пома-
зати тѣщѣсе се . и се не вкрѣтше .
недооумѣхоу се къ себѣ . ра-

fol. 36. **зоумѣюще** въскрѣніе . нь прѣставъ имъ
аггѣлъ , и ре . въскрѣ гѣ дароуе имъ вел ію мѣтъ ::
Прѣидоше на гробъ . магдаліні есс.

Specimen 2.^m

fol. 84.^b МѢНЖЖ ПѢ ПАМѢ ВГОНОСНЫ ѿЦѢ . ѿ
 ВСЕЖ ВСЕЛЕНЖЖ СЪКККСПЪШЕ СѢ . ВЪ
 СТѢМЪ ГРАДѢ НИКОДИМѢ СТѢМЪ . БЛГО
 ЧЕСТКОУЖ ПРАВОСЛАВНЫ СЪНМНРЕ .
 СЛАВИМЪ И ПРАЗНЮЕМЪ . ИБО ЗЛА-
 ГО АРІУ БЕЗВѢЖНАГО ВЕЛѢНІА . ВГОМА-
 ДРЬНО РАЗРЪШИШЖ . ИЗЪ СЪБОРНЖЖ ЧРЬ-
 КОВЪ ИЗГНАШЖ . СЪБОРОМЪ ПСНОМЪ
 СНА ВЖНА ІЕДИНОСЪРННА ПРѢЖЕ ВѢКЪ .
 ВСѢ ПАОУЧИШЖ ИСПОВѢДАТИ ВѢРНО ШКРА-
 ЗИѢ . ИЗВѢСТѢШЖ БЛГОЧЕСТНО ИСПО-
 ВѢДАЮЩЕ . ТѢМЪ И МЫ БЖТЪВНЫМЪ ПО-
 ВЕЛѢНІЕМЪ . СИ ПОСЛАДЪШЩЕ ИЗВѢ-
 СТНО . ВѢРЮЩЕ СЛОУЖИМЪ . СНОУ И ДЪ-
 ХЪ ПРѢСТОМОУ . ВЪ ІЕДИНОМЪ ЖЕ БО-
 ЖЪЕТКѢ ТРЦИ ІЕДИНОСЪРННѢ ::
 СТЪРЪ СТОН ПЕЛН ГЛ Б ::
 СЦІЕНАА СТРОЦЕ ХВА . СТРАКШИНА

fol. 86.^b . . . . .
 . . . . .
 . . . . .

Доброѡ сѢ оукрашивши внѢТРЬ . и пла-
 ка сѢ шБРАЗНО . СКѢДАЩОМОУ ТАИНАА .
 СЕГО РАДИ ТѢ СЛБИМЪ СЩЕИЩЕ . ВЪЗЛЮ-
 БЕНАА ПЕЛЕ ПРѢДВНАА ::

ИКО И ВѢТЬВЪ ДОБРАА . КРАСИ ПРОЦЪ-
 ВТЬШИ . КОРЕНЕ СТѢА ДѢА МИЦА .
 ПЛОДЫ БЖТЪВНЫЖ ПРИНЕСЕ ИЛЕ СТРА-
 ДАНІЕМЪ МНОГЫМЪ :: В ::

МЖДРОСТЬ БЖИЖ ОУПОСТАСНЖЖ . РОЖЬШИ
 ДѢЦЕ . ПЕРАЗЪМНАГО МА ЗЛОВЪ ИЗ-
 БАКИ . ХОДАТАИСТВОМ ТИ . ІЕДИНА
 ЧТѢА И ПРѢНІПОРОЧИНАА :: СѢ ГЛ Д

ЧТОТѢ ОУТВРЪЖЕНІЕ :: ОУДИКНС ::
 ИКО И КРИНЬ БЛАГОЖУАНЕНЬ .

Denique afferimus uocabula, quae uel memoratu digna uel
 rarissima uidentur, etiamsi unum uel alterum in lexicis Vostocouii et
 Miklōsich-i locum suum tenet:

- БОГОСЛОВАТИ, БОГОСЛОВИТИ, θεολογεῖν: бѣгословоуе 29.^b бѣгословѣше 29.
 бръниа, torax: брънѣми 101.^b
 карати, praecedere: онъ вѣсѣ варѣеть въ галілеи 35.
 вѣлѣкоушѣтънѣ, garrax, вѣлѣкоушное 51.^b
 вѣзати, turturae subicere: вѣнзоше 29.
 вѣсѣсмѣѣшнѣ, indigestus: вѣсѣсмѣшны адѣ 56.
 грѣгрица, insectum: грѣгрици, ѿ грѣгриць 26.^a
 дѣиство, efficacia, instinctus: дѣиство показасѣ 43.^b 47.^b
 жеженіе, ustio, ambustio: жеженіа ѡгрикна 89.^b
 жоужелица, insectum, uermis: жоужелици 26.^b
 зоушати, alapas infligere: ѡ іоудеи зоушасѣмъ 30. зоушенѣ 41.^b
 здѣнѣ, вѣдѣнѣ, testaceus: въ здѣнѣ тѣлѣ 44.^b
 зѣница, pupilla: зѣници 57.
 извѣстѣ, firmus: неѣкрѣе вѣрѣ извѣстѣ роди 29.
 изнѣриши, consumere: изнѣрише тѣло 102.^b
 истакати, effundere: истакасѣши 40. истакаютѣ 45.
 неѣждѣствіе incitia: неѣждѣствіа 84.
 рачитель, amator: рачителѣ 102.^b
 понѣкица, linteum: понѣкицоу имѣе 41.
 почръпало, haustum: почръпало 51.^b
 принашати, affere: прѣнашасѣте 39.
 сѣматриати, spectare: сѣматриѣше 77.
 сѣмотрѣніе, consideratio: сѣмотреніе 51.^b 55.^b сѣмотреніемъ 116.
 стоудѣнѣцѣ, puteus: стоудѣнѣцѣ 50. оу стоуденца 51. 51.^b
 оудѣ, membrum, compages: оудѣ 112.
 оусѣмѣнѣти сѣ, ambigere, temere: оусѣмѣнѣсѣ дома 34.^b

Corrigenda.

- двѣремъ затвореномъ, (recte двѣремъ затворенамъ) 27.^b
 хѣвѣмъ вѣстаніемъ, (христовѣнимъ), 54.^b
 очѣщеніе, (очищеніе), 52.^b
 чръковѣ, (цръкѣ, цръкѣвѣ), 84.^b
 вѣплѣшнѣ сѣ на ради, (вѣплѣшѣшнѣ), 89.^b
 вѣсѣхалѣшнѣ, (вѣсѣхали —), 108.

2) Menaem Septembre.

Codex chartaceus duarum columnarum ac CLXIII foliorum satis diligenter literis cyrill. in folio maioris formae exaratus minioque exornatus est. Ductus literarum seculum XVI.^m exiens indicat. Inscriptio pag. 1^{mae} manu recentiori facta indefinitaque (Гіс коуѣс минею трескавецксю пресветне вѣщеніа вѣще въ лето 725.а., quod annum MDCXCV significat), ostendit, codicem nostrum olim ad suppellectilem ecclesiae Trescauecensis, quae sita est in Macedonia, pertinuisse, antequam in monasterium S. Dymitri migraverit. De auctore eiusdem frustra quaesivi.

Quod attinet ad linguam huius menaei, ad mensem septembrem designati, notamus inprimis indicia, dialecti mediae aetatis slouenicae propria, etiamsi ea quam paucissima leguntur:

1) ѡ - ж legitime observantur:

памаѣ^а 3. та 7.^b земла 71.^b; даджт 2.^b 3. мждростіж 3. 11. 71.^b исповѣдауж вѣмждрїе 7.^b нашж наджѣж ів. мишцеж високож 7.^b вѣомждре 11. прѣмждрости 11. зовжце ів. вжде вждеши 72. изврацж, сжцїс, надѣжца, ожтѣ^а 72.

2) ѡ in locum ж succedit:

прѣжж (клетжж) 11. мждростїа 46.

3) ж uice ѡ apparet:

начашж 72.

Accedit altera indiciorum series, quae produnt rationem codicis serbicae:

1) ѡ constanter scribitur, etiamsi locum lit. uocalis ѣ tenet:

стальника 1. възка^а ів. въпїемь . сьгркшенїа . напсавь . по пльтѣ . сьгнскь . стальс . агарѣнкь . ѡк ѡнъ носимь . дїамь нашимь . потрѣль іѣ . вьстанїа . разрѣшилъ еси . вьзьшьль іѣ на крѣть . есс. есс.

2) ѡ a) in radice suffixisque plerumque locum suum tenet, sed etiam b) pro ж ponitur:

a) стальь . стальника . 1. начѣтѣ^а ів. коньць 1. 77.^b слоужьбеници 2. дьжѣ^а 2.^b вѣтѣце ів. грьдинїе ів. възѣ^а 4. вьзмьздїе ів. напльнетсе 5. тврѣдо ів. трѣвльнїенїе 5. чрьмноє ів. вьскрьсенїе 5.^b льгцѣ 6. вѣнцьцѣ 9. процька еси 10. шилькь 16.^b вьзьшьль 1. 17. 18. 30. pl. locis. вѣгодьхуовенїе 19. вьшьль еси чювьствьнѣ 27. жрьць 29. пожрь се (sic.) ів. мьчь . мьча . 34.^b вьсесьжеженїа 30.^b пьстрою (одеждею) 30.^b прошѣ^а 33.^b вьзконьчнїю . 34. спаситель . 38.^b пѣскѣ^а 47. есс. есс.

трѣсшомъ 13.^b наставльшомъ ib. къ лучшомъ 15. съкръшкшомъ
49.^b трѣкоушомъ . 72. въставшому . 147.^b ; четвороконечнн
88. четворочѣтному крѣтоу ib. топлаа 138.^b топлому 151.^b

8 b) о fungitur etiam uice ѣ, atque hic pertinent suffixa substantiu. adiectiuorumque, quae litera uocali ѣ cum themate cohaerent, nec non casus instrumentalis num. sing. substantiuorum adiectiuorumque masc. generis in ѣ neut. gen. in ѣ desinentium:

9) оу pro ѣ ponitur:

възспилъ 37.^b 107. 146.^b 161.^b възспіемъ 23.^b 46.^b 51.^b 77.^b
възспикшъ 155. соупрѣгъ 59. сѣпрѣжица 108. (сѣпрѣгъ).

10) и - ѣ confunduntur, seu a) и in locum ѣ succedit, seu b) contra:

a) аще би — не би 1.^b ib. прѣбиваетъ ib. прѣбивае ib. аггели
nom. pl. съ аггели instr. um. 17.^b синомъ 2.^b би 2.^b 3. pl. 1.
ѡ строби 5. ѡ невитіа въ битіе 6. възвѣвающн 14.^b 26.^b const.
възвѣвааше 10.^b 19.^b 20. const. есс.

b) къ пѣстины 1.^b косты ib. колѣзны асс. pl. 1.^b плѣнныко^а 2.
иноколѣнныци 2. сѣенныци 2. (гасмаіеніе) похоты 3. гѣмы 3.
const. хѣмы 4.^b const. обитѣлы 3.^b мирокы 10. pl. 1. (по) пѣты
12.^b 22. къ моры 13.^b моусеовы 17. pl. 1. сѣенныкъ 18.^b 26.^b pl. 1.
ѡмрътвыль еси 20. оумрътвы 21. есс.

11) ѣ fungitur a) uice а, b) uice ѣ,

a) питѣв ѣе (питаѣв сѣ) 18. къспитѣ (дѣховны^а къспитѣ е млѣ-
комъ) 26. питѣ 32.

b) агарѣнь 1. изѣдоутъ 2.^b багрѣницъ 43. ѡ коренѣ 47.^b 48.^b
51. есс.

12) ѣ post а euphonicum ю post ч legitur:

a) дрѣвлюе 1. гліеть 3. къзлюблюень, гасмаіеніе, ib. прѣста
влюень 3. помишлюеніе ib. есс.

b) чюдитѣ, чюсь 2. чюнь еси бѣ и чюдна дѣла твоа 76.^b чюдо
const. чювьствьно pl. locis. чювства 131.^b плачущее, плачущимъ
2. 30. крачю 80.

13) а euphonicum obseruatur.

In codice nostro occurrunt igitur praeprimis indicia linguae mediae aetatis slouenicae, quae sub I) 1. 2. 3. leguntur. Inscriptio paginae extremae: глы ѡзыче. гледите очни. пишѣте рѣжнни
дондѣ свѣнетѣ — item originis slouenicae uidetur esse. Etsi nonnulla indicia, quae in capite altero dissertationis nostrae sub 6) 7a) 8 b) 10a b) 11 a b) exhibemus, interdum propria sunt mediae aetatis slouenicae,

Nunc exhibemus specimen linguae :

fol. 1. colm. a.

МЦА СЕНТѢРІА

къ, а дѣнь начеть инди-
кѣс, сирѣкъ новоу лѣтѣс.
и намѣ прѣвнаго ѡца
наше сѣмѣвна стѣльни-
ка . и стѣи мѣ жень . На
гѣи възка . ѡ і . и по се стр
глад . а . по . небны чино .

Самославна и бжтвна
считѣл'ства хѣа, моли-
твѣ навикше . на всакъ
дѣнь въиѣмь снжитѣлю .
ѡче нашъ иже вси на небѣк-
хъ живѣи . небныи хлѣк-
къ даваи намъ . прѣзрѣ
наша съгрѣшенїа :—

Иже на снпанецѣи горѣ скри-
жали написавъ дреклею .
самъ ина въ градѣ наза-
редѣкъ по плѣтѣ книгѣс
приѣ . прѣчкъ проч...
тѣи хѣ бѣ . и сїю съгнѣвъ
счаше люди . исполнити се
писанїю на тѣвѣ :

Икоже вврѣскаа тѣлеса
въ истыны дрѣвлю

fol. 1. colm. b.

непокор'шимсе въ истинѣ
тѣвѣ късѣ влѣцѣ дѣбно
падшѣ . тако и ина
косты распан, злочѣ-
стикѣи и некрѣпкѣи ага-
рѣкъ . Фалѣвскѣи при
лѣдѣ хѣ : ни стѣи прѣвн-
омѣс, гл . ѣ . по . прѣвнѣ ѡче :

Прѣвнѣ ѡче . аще би стѣль-
нѣ къщати . не би прѣк-
стѣль въниги, твое бо-
лѣзны и трѣди и рыданїа .
нѣ ѡнъ носимъ бѣше, не-
желѣи пошашѣ . икоже дрѣво
напаемо слѣзѣми тво-
ими чюднѣ агглан .
чюднѣ члѣци . бѣсовѣ оу-
страшнѣ трѣпкнїа
твоего . сѣмѣвне прѣ-
пѣвнѣ . мѣи сїсти се дѣша-
мъ нашимъ :

Прѣвнѣ ѡче силою бжтв-
внаго дѣа своемо пѣвѣ
влѣцѣ . на стѣльнѣ възы-
де икоже ѡнъ на крѣть .
нѣ ѡнъ роукописанїе
късѣ потрѣль іѣ ты ж...
въстанїа стѣрѣмъ раз...
шилъ вси . ѡнъ ико...
овчѣ . заколен...
ѡнъ възъшьль іѣ на крѣть
а ты на стѣльнѣ . Сѣме-
вне прѣпѣвнѣ . мѣи сїсти
се дѣшамъ нашимъ :
есе . есе .

fol. 3. colm. a.

прѣмѣдрѣ соломони . чте .

Праведникъ аще постигнетъ
скончати се, въ покон
всѣтъ . старѣ бо чь-
стнаа, нь не мнѣла .
ни въ число лѣтъ исчита-
ется . сѣдина же ю мѣдрѣ
чакомъ . и възрастъ ста-
рости житіе нескверно .
оугодень гѣмъ бивъ . возю-
бленъ бѣ . и живи по-
срѣдѣ грѣшникъ, и прѣ-
ставленъ бѣ . да не зло-
ба измѣнитъ разсма его .
или льсть прѣльститъ
дшоу его . реніе бо злоб-
ное, гсѣнть добраа .

fol. 3. colm. b)

и глсмаіеніе похоты прѣ-
лагаетъ оумъ незлобнѣ .
скончавсе къ малѣ, испак-
нитъ лѣта многа . оу-
годна бо бѣ гѣмъ дша его .
сего ради потыщасе ѿ срѣди
лскавствіа . людне еже
видѣвшє и неразоумѣше .
ни положише въ поми-
шленіе таковаго . тако
блгтъ и млтъ въ прѣ-
бныи его . и посѣщеніе
въ избранныи его :

есс. есс.

Descriptio menaei Septembris absolutur tandem appendice, qui aliquot rariora uocabula continet :

бръна, torax: обаѣчетсе въ бръне правды 149.

грѣнтьль, fornax ad conflanda metalla: яко злато въ горнилы
искссы ихъ 148.^b

гжгнєннє, mussitatio: гоугнєннєю езика и глса твоего 26.^b

дѣтопитатель, puerorum institutor: дѣтопитатель 26.

зѣница, pupilla: якоже зѣннцоу ока 137.^b

краюуставнъ: краюуставнѣ създателя 132.^b

лжкавствнє, insidiae: сего ради потыщасе ѿ срѣди лс-
кавствіа 3.

напраснъ, subitus: поустрит же на напраснъ гнѣкъ 149.

ненскоусобрачнъ, -но: тебе ненскоусобрачшоу мтръ 96.^b 129.^b
ненскоусобрачно 42.^b 112.

ненскоусомжнъ, uirum non experta: ѿ ненскоусомжнє
3.^b 43.^b

нетреннъ: нетреннѣ морскю шкстковакъ стѣзс 150.^b

оглѣхнжти, surdum esse: оглѣхнжъ въ нстръ црѣве захаріа 125.

польскъ, campester: дрѣва полскаа 2.^b

прѣлагати, mutare: и глсмаіеннє похоты прѣлагаетъ смь не-
злобнѣ 3.

прѣштєннє minae: огньнаго прѣштєнїа не оублатѣ 8.^b

пѣтѣнкетко institutio puerorum: пѣтѣнкетко^а 132.^b

прашта (funda), turris: и ѿ пращъ, яко камень гарсти
испльнь падоу^а градъ 149.

соха (sosa), abies: на соск повѣшень 57.^b

соухота, siccitas: ссхотс 2.^b

съповорьствокати, simul belligerare: съповор'ствѣи 3.^b
съповори^а скнимъ 149.

типа, соена: тию стрѣтнсю ѿтресла еси ѿроковице 134.

точнлиѣ, torcular: точнліе 2.^b

тъзонменить, повѣды тъзонменить показзсе 91.^b

Corrigenda.

прѣзрѣ (наша свѣршениа) 1. recte прѣзри-
ѿ пращъ 149, recte пращъ.

3) Menaeum mensis Nouembris.

Menaeum mensis nouembris, de quo hic agitur, uno uolumine chartaceo maioris formae constat, atque nunc tantum folia CLV integra*) complectitur. Ductus literarum cyrill. seculum XVI. ostendit; sed color earum propter humorem immutatus est, praecipue autem minium literarum grandium inscriptionumque rutile factum est. Inscriptio**) paginae 1.^{mae} (Сїа книга глѣми минен ѣ ѿ монасти^а трескавецъ хра^а оуспеніе прѣсѣтне влѣце нашеи сїи и прѣно дѣквы маріе ежи ѣ пѣ ѿ власти прилепскіе) ostendit, codicem nostrum ad suppellectilem coenobii Trescauecensis pertinuisse. Altera inscriptio (Сїю книга глѣми минки мѣа нѣѣ, прѣнокеза іѡанъ: стои^а за свою дѣшъ вѣ да го прости да мѣ е. помощница прѣсѣтаа вѣа мѣа (сѣ) ѿ вѣ ле ѿ ро^а хѣа 1701.) manu cuiusdam Joannis Stojow exarata est, qui codicem anno 1701. iterum ligauit, ut ipse hoc loco confitetur. De auctore codicis frustra quaesiui.

Hic codex pertinet, quod ad linguam eius spectat, ad seriem monumentorum slouenico-serbicorum, nam est apographum cuiusdam uetustioris codicis slouenici, dialecto serbicae accomodatum. Nunc autem per omnes codicis partes orthographia serbica diulgatur. Ad confirmandam serbicam eius rationem, non repetimus indicia, quia fere omnia in codice, quem supra descripsimus, in cap. altero

*) Officium diuinum primae diei atque initium alterius diei huius mensis nouembris deest, folium 26.^b uacuum est.

**) Haec inscriptio manu rudi ac recentiori facta est.

inueniuntur. Quod si tememus, sufficit, ut ea exhibeamus, quae in nostro aliisque codicibus serbicis rarissime apparent.

1) о in locum а) а uel б) ѣ, uel с) є succedit:

а) полата 93.^b 94.

б) врьтопъ 94.; (врьтъпъ, врьтъпъ, врьтень);

с) црѣткоюшомоу 38.^b оумрътвикшомоу се 56.^b родившомоу 104.^b прославашомоу, оукрѣпашомоу, дѣйствиюшомоу 136. соудешомоу 144.^b

2) оу interdum uice ѣ apparet:

възоуи 104. 109.^b възоуице 106.^b възоуице. 107.^b 108.^b

3) ѣ locum literae ж tenet:

въ гавъны (морскыя) 12. гавъноу 78. 85. 146.^b

Ad confirmandam serbicam codicis nostri rationem afferimus etiam specimen linguae breuissimum, quod utramque columnam folii 20. continet ac infra sequitur.

fol. 20. colm. 1.

МЦЯ. ТѢ. Ё. СТЫ .
 МНЪ ГАЛАКТИОНА
 І ЄФНѢТИМІЄ. СТРЪ .
 ГЛЪ. Й. . ѡ прѣслѣ .
 Млѣко кьспитанъ вѣры .
 моуь ради многы гала-
 ктионѣ и скръбѣи . въ хвѣоу
 пришлъ ѣси врьстоу . къ
 приѣтна жрѣтва . свѣр-
 шеное заколеніе . сам-
 колнымъ оустрьмлені-
 ю ксевогате . ѡле тврѣ-
 днѣ ти извѣстныю вѣры .
 ею же ѡ кѣ полоучи вбожа-
 юмь . нѣа свѣршениѣше ::
 Хоудожствѣ невзыскаль, ѣси
 блгын источника . жла-
 ныи краинѣе, тогъ свѣтло-
 стию . и дшоу и помышлені-
 нѣе . взарила ѣси бгоба же-
 ннаа . и низложила ѣси крѣ-
 пкыи противленіи . мнѡ-
 кызынаго и стараго мтла . .
 единствоушымъ вѣтвѣ-

ноу оукрашенію . мнѣ
 многострѣннаа ::
 Два свѣтила ника прѣскѣтлѣ .
 въстока разоумнаго, во-
 снѣста блгти . и тварь
 к соу блгчтно взараѣта .
 прѣккьсходѣщими стрѣти
 свѣтлостми . исцѣлены
 вжтвными ражежены
 еюже прѣскѣтлы празни-
 къ почитаючи . тѣ ради .
 всѣ ѡсѣщающа хѣ преслави
 columna. 2.
 слава . и нѣа .
 Радоуисе душамъ просвѣщеніе .
 скрѣшающимъ пристани-
 ще . неродивымъ исправле-
 нию . радоуи се оутѣшению
 и радости , скръбѣшимъ
 помощи . радоуисе блга немо-
 щнии душ исцѣленію . радоу-
 исе смиренна къ боу хода-
 танце . сѣрафимъ всѣхъ
 тако соуши стѣшии чтѣа ::
 Тебе пригважѣма виде-

ци на крѣткѣ ісе . стѣрты
 приѣмлюща колюю вѣко .
 дѣа и мѣи твоѣа . чедо глѣ-
 ше , чедо сладкоѣ . мѣкы
 и вѣраведно како трѣпиши .
 врачю ищѣливи земльни
 немощь . и ѿ тѣѣ всѣкѣ изба-
 ви мѣрдѣемъ си .
 есс .

Declinatio nominis.

Quod ad palaeographiam slouenicam spectat, magni est in primis momenti ratio scribendi; ut enim multa indicia alterius dialecti et certi aetatis prae se fert, ita et patriam et utetustatem codicis ostendit. Attamen multo magis ad palaeographiam ualet, si ueterem Slouenorum linguam, quod ad formas attinet, diligentissime consideraueris. Veteres grammaticae formae intercidunt tempore procedente; atque licentia earum eo latius patet ac diuulgatur, quo recentior est liber manuscriptus. Itaque memoria (descriptio) librorum slouenicorum XV. et XVI. sec., quibus nostri quoque codices sunt adnumerandi, eo fit difficilior, quo maiores sunt formarum mutationes, e uariis dialectis et temporibus dempromptae, ut ualde difficile primariam originem inueneris, atque posteriores mutationes, ut factae sunt paulatim, ab ea discreueris.

In menaeo mensis nouembris, de quo nunc agitur, multae occurrunt nobis formae, quae memoratu dignae uidentur:

Formae casuum, quae ortae sunt hac ratione (cf. pag. 21. h. diss), quod syllaba **ок** inter thema et suffixum posita est: **квачеки** (constanter), **чинове** есс.;

Exempla adiectiuorum, quae declinationem compositam (plenam), apud Vostocouium et Miklosichum expositam, *) sequuntur: **иенцѣльни**, **з. свѣршенноѣ, вѣтвиноѣ, сладкоѣ; бѣобаженаа, многостраднаа** есс.; **разѣумнааго, силнааго, прѣсвѣтлааго; твѣрднѣ, извѣстнѣю вѣрк; добрымъ; блѣни, немощни, небѣсныхъ, вѣжнѣныхъ; смѣренѣнымъ; вѣрѣными** есс.

Formae adiectiui compositi, quae media aetate slouenica contractae sunt atque praecipue in hoc menaeo mensis nouembris maxime copiosae apparent, uti multis exemplis duorum tantum foliorum, 20 et 37. probatur: **прѣсвѣтлы** 20. **прѣкы, невестѣвны прѣстоля** 37.; **многокъзынаго и стараго, разѣмнаго** 20.; **стѣ вѣ** (uocat.), **вѣзъначѣлы, стѣ крѣпкы, стѣ вѣсмертны, единѣсоѣцны** 37.; **само-**

*) Miklosich, Forml. pagg. 73. sqq.

во́днѣмъ 20, невещество́ннѣмъ, огньнѣмъ 37.; вѣрнѣ, небѣснѣ агглы (recte небесни аггели) 37.; многѣ 20.; нередивѣмъ, земльнѣ 26. крѣпкѣми, бѣжтѣннѣми 20. есс.;

Formae participii compositi contractae: atque a) formae participii praesentis actiui: съгрѣшающаго, лобызающаго; ца́рство́ующаго et alii dativi, cf. pag. 26. 1 с.), създающаго, рыдающе́му; съгрѣшающнѣмъ, скръвѣщнѣмъ, прѣвѣсхощнѣми есс.; б) participii praet. actiui: исцѣлѣннѣ, изволеннѣ; възснѣвъшаго, възшедшаго, създавшаго; оумрътѣвша́му, оутѣрѣдившѣму, озарившѣму; прославѣвша́му, оукрѣпѣвша́му; рыдавшнхъ; възпнѣвшнѣмъ, разоумѣвшнѣмъ есс.

Menaenum mensis nouembris continet aliquot exempla, quae quidem nullo tenentur praecepto communi, tamen memoratu digna uidentur atque in grammaticis et lexicis palaeoslouenicis collocari possunt, quapropter appendix eorum ibidem affertur:

въжилаѣмъ крѣпостью 2. (въжиаѣти, corroborare).

враче́кѣ неисцѣлѣннѣ стѣпѣнѣ 3.; враче́кѣ недоу́гоущнѣмъ ib.

исцѣлѣннѣ земльнѣ немо́щѣ 20 есс.

яко двѣ велицѣ снѣцѣ 3.

троначелнѣ шбразно 9.^b

зканиѣ тьзоименнтоѣ приѣ 17.

моу́къ ради ... въ хѣвоу пришѣль ѣси врьстоу 20.

хоудожствѣк невъзыскаль ѣси блѣннѣ источника, желаннѣннѣхъ краинѣю . ib.

единство́ущнѣмъ оукрашннѣ мнѣ (ѣдинствокати) ib.

дшамъ просвѣщенѣе. съгрѣшающнѣмъ пристанищѣ. нередивѣмъ испракѣннѣ есс. ib.

раоу́се оутѣшннѣ и радости, скръвѣщнѣмъ помочи. ib.

нисложила ѣси (мнѣ) мно́къзньнаго и стараго мѣла 20. (многокъзньнѣ callidus, многокъзньство; къзнь).

явнѣ съгражданинѣ аггломъ 31.

слово шпостаснѣ аггльскоѣ ѣство съдѣлалъ ѣси 36. (шпостасъ *ὑπόστασις*; шпостаснѣ).

пращоудѣ блѣтнѣ и силы 38. (праща, purpura)

житнѣ мѣтежѣ 42. (мѣтежѣ turba, turbabio).

болѣзнь ранѣ прѣтрькѣль ѣси 43.

раздрѣшаѣ екжиноу клетвоу 43. 111.^b

яко орлѣ крила 45.

волоуѣми жилами внѣмъ 48 (колоуи, bouillus).

златокванноу троубоу 59.^b

бѣодуховенны ѡрганъ 61.^b

телесными ображенн. и различными гаданы. и шобразы
законами порицани 66.^b

страшнаго испытаниа къспоменуѡ чл̃ 70.^b

кричаше слъзѣци 70.

на тоужен жительствѣиен странк̃ 78.

яко тріаѣтъствующоу юницюу 100. 108.^b (iuuena 3. an-
porum).

макѣдониа 117.^b

обѣшаниѣ 148.^b

Corrigenda:

скръвей 20, recte скръвен (скръвин).

ранк̃: (— болѣзны) 43., recte ранты.

рившию се (?) ..

4) Octoëchus.

Codex noster uno uolumine chartaeo CXCVIII. foliorum maioris
formae constat atque literis cyrillianis maioris moduli scriptus minioque
exaratus est. Codex conficit extremam octoëchi partem; continet enim
tantummodo echos, septimum ac octauum, una cum tropariis ac stichiris,
quo appendice argumentum talium librorum saepissime completur. Au-
ctorem codicis cognitum habere non confitemur, quoniam nec nomen nec
patriam memoriae nostrae prodidit. Aeque ambigua esset aetas eius,
nisi literarum ductus seculum XVI. incipiens indicaret. Hoc autem
in dubium non uocatur, quin octoëchus noster sit originis serbicae,
uti his indiciis demonstrabitur:

1 а) ѣ constanter scribitur

истъщисѣ 1. испроверьгль, страшкнь, сильнь, скръть 3.
тъкмо 4. единьствнаго 4.^b мръдь 5. трисильчносѣ 5.^b 6. чьсти
5.^b чьсть 8.^b земльнь 9. сьслужьвьнь 9. ѡвьргль 10.^b плъзѣ
(змѣн...) 11. агньць 15. мрътьвь 15.^b 16. крьвь 16.^b сильнь 18.^b
вьсильнь 22. трьгь 25.^b вьдрьно 26. коньць 35. ѡ коньць 44.^b
чл̃колюбьць 66. ѡзьвьна 81. расньша 20. 41.^b 102. зачьнши 46.
70. 74.^b 82. 177. на послѣдькь, тьждѣ 90.^b вьплъщисѣ 90.^b стр̃то-
носць 109.^b вьзьпи 116. льстьць 122.^b ег̃ильтьскаа 145. шипькь
148.^b (ст̃ви) страдалць 161.^b ѡ судьвь 186. есс. есс.

1 б) ѣ in locum litterae ж succedit:

гльвина 9. гльвини 13.^b 24.^b 58. 61. 69. 86. 102. 124. 143.^b

въскръшомоу 3.^b прѣскръшомоу іb. прѣшомоу 12. стѣ-
жавшѣи 14.^b истрѣшомоу, истрѣшшомоу 22. 64.^b прѣмоушомоу
25. сѣкрѣшшомоу 31. сѣгрѣшшомоу 37. живѣшомоу 39.^b сѣзвѣ-
шомоу 49. прѣшшомоу 69.^b показашомъ іb. вѣдѣшомоу 110.
скѣшомоу 115.^b сѣкроушшомоу 120.^b творѣшомоу 126. пожѣ-
шомоу 175.^b

8) оу plerumque uice ы apparet:

кѣзѣи 26. 36. 88.^b кѣзѣиѣмъ 17.^b кѣзѣиѣте 96.^b есе.

9) и-ы mutuo funguntur, nam a) lit. и in locum ы succedit,
uel contra b) ы pro и apparet:

a) слави слави сѣице 2. слави сѣе 5.^b ѡ дѣи 5.^b 11.^b стѣмъ 9.
прѣкѣ (прѣкѣи) 96. оуризенѣемъ 10.^b пѣи іb. вѣкѣи 11.^b
сѣ раи 12. сѣ вѣзакѣиѣмъ 12.^b гѣкѣи 13.^b 24.^b 58. есе. cf.
pag. 29. h. diss. 1. b) ѡ гори 18. прѣкѣиѣице 19. вѣди 19.^b
вѣи 21. лѣи 21.^b оусти 23. стрѣи асе. 23.^b сѣиѣицѣ 24.
оуиѣиѣи іb. сѣиѣиѣиѣи вѣоглѣиѣиѣи оусти 24. немѣиѣиѣиѣи
гѣи 25.^b оуи мѣк, оуи 28.^b 107. вѣдуѣиѣемъ 30.^b иѣиѣи
33. зѣиѣи 36. есе.

b) агѣиѣи nom. 8. живѣи 10. 76.^b 77. 181.^b вѣиѣи 11.^b жѣиѣи 13.
прѣзѣиѣе 32. хѣиѣиѣи 57. 59.^b зѣиѣиѣиѣи 65. сѣиѣиѣи 73.^b
иѣиѣиѣи 82. не ѡвѣиѣиѣи на 90. архѣиѣиѣиѣи 111.^b 113. оуѣиѣиѣи
121. погѣиѣиѣи 132. вѣкѣиѣи 140. (мѣиѣиѣи) хѣиѣи 140.^b
прѣдѣ оуѣиѣиѣиѣи 162. дѣиѣиѣиѣи 174.

10 a) к in locum literae uocalis e succedit:

пѣиѣи (пѣиѣиѣи) 15. вѣкѣиѣиѣи (вѣкѣиѣиѣи) 19. вѣкѣиѣи 14.
иѣкѣиѣи 24.^b 113.^a вѣкѣиѣи 18. повѣиѣиѣи 46.^b иѣкѣиѣиѣиѣиѣи (иѣ-
вѣиѣиѣиѣиѣиѣи) 54.^b 74.^b повѣиѣиѣи 56. тѣкѣи gen. 45. 68.^b 76.^b 85.
102.^b есе. тѣиѣи 57. тѣкѣи асе. 77.^b 98.^b 119. гѣиѣиѣиѣиѣиѣи 79.^b
кѣиѣиѣиѣи 82. вѣкѣиѣи 131. прѣкѣиѣи 142.^b вѣиѣиѣи 149. вѣиѣиѣиѣиѣиѣи
162. прѣкѣиѣиѣиѣи 165.^b мѣкѣиѣи 161.^b едѣиѣи 166.^b

10 b c d) к uice и, ѡ, ѣ fungitur:

b) кѣиѣиѣиѣиѣиѣи (кѣиѣиѣиѣиѣиѣи) 9.^b ѡ адѣиѣиѣи оуѣи 3. вѣиѣиѣиѣиѣиѣи хѣиѣиѣиѣиѣиѣи
повѣиѣиѣиѣиѣи 46.^b

c) вѣиѣиѣиѣиѣиѣи (иѣиѣиѣиѣиѣиѣи), recte тѣиѣиѣиѣиѣиѣи, 92.

d) Exempla iam sub 2 b) allata sunt.

11) и pro к in uno uocabulo иѣиѣиѣиѣиѣи apparet:

иѣиѣиѣиѣиѣи 59.^b 76.^b 83.^b 84.^b 113.^b

12) а, е, оу omnes post uocales, in cod. nostro praejotantur,
atque ю etiam post ч in uenitur:

чюдесе, чудеск 1. чудо 19. плачущи 2. 163. въсплачюсе 47.^b
плачюсе 169.^b крачю 30. оукрачюете 109.

13) а, е, оу plerumque non praeirotantur, etiamsi aliis uocalibus postpositae sint, uti e quadam pagina apparet.

14) а, е, о, и, ѣ duplicantur.

въ ложеснаахъ 70.; прѣвѣе 9.; прѣрци 2.^b роожъши 4. роодила 9.^b 11. 19. оочи 191. 193. оочима 111.; сконетвыи 6. болкзвыи 9.^b каплами кровыи 14.^b на ранкии 16.

15) а euphonicum obseruatur.

Declinatio nominis. Formae.

Quod ad formas attinet, notamus inprimis casus substantiuorum, qui a genuina abhorent declinatione, uel rarissime apparent.

мѣры (про матерѣ) 9.^b мѣри 10.^b ; вѣи, когоки (когоу) 74.; чинове 6. 23.^b 69.^b 101.^b 159. ставнове 76.^b родовѣ 161; грѣхувъ 20.^b родовъ 161. вѣсовъ 179.^b

Adiectiuum slouenicum eodem modo atque substantiuum flectendum esse, iam supra (pag. 22.) diximus; quod praeceptum monumentis linguae palaeoslouenicae, nec non auctoritate grammaticorum*) comprobatum est atque in dubium non uocatur. Declinatio adiectiui composita, quae propria est Slauorum, sed etiam linguarum, lituanicae et germanicae, apud Miklosichum et Vostocouium exponitur**) et multis exemplis in integrum restituitur. Attamen Slouenorum lingua posterior declinationem adiectiui utramque persaepe confundit. Vnde in codice nostro orta sunt exempla, uti: косноязычномау и гоу҃гнвоу моу҃сею 15. 58.^b есс.

Declinatio adiectiui composita in hoc Octoëcho a) plenas plerumque formas ostendit: стѣи 5., вѣсмрътвыи 70.; страшное 19.; вѣіе 88.^a ; чѣстнаа милостиваа, 5. 6. 208. nomin. et uocatiuus, непорочнаа, прѣпѣтаа (cf. Octoëch. sub 4.); великааго 8.^b крѣккааго 12.^b непостижимааго ів. вѣтѣвнааго 15. 22.^b 24.^{ab} есс. прѣвзначѣнааго 24. есс., оѣе 5.^b вечныѣ 16.^b невѣществыиѣ 54.^b 74.^b вѣіе волю 89. кромешныѣ 107.^b ; словесноую 88.^a смѣреную 88.^b благоутробноую 11. гоу҃битѣльнсю есс.; небѣныи 82. адсѣи 99.; прѣповѣныи, праведныи 2.^b избранныихъ ів. вѣчныи 3. неизменныи 5. вѣтѣвныи 6. прѣтѣи 7.^b есс.; вѣрныи 2. праведныимъ 7.; мрътвыими 2.^b живыими 2.^b есс. есс.

Codex noster continet autem b) formas declinationis compositae, singulari quadam contractas ratione, quae supra pag. 22. exposita est atque nunc iterum probatur. Demonstrandi causa haec exem-

*) Vostocouius, gramm. §§. 27—37. §. 39. 1.

**) Vostocouius, ibidem §. 39. 2.

pla afferimus: неісны 88. вкандны 88.^b адамскы (recte адамскыи)
99. цркъы 101.^b члчскы 136. правѣднѣши 165.^b; лоукаваго 43.^b
боритѣльнаго 162.; лоукавомоу, добромоу есс. constanter occurrit;
прѣсквѣтан (вблачѣ) 71.^b злати 168.; стѣмь 9. съ безаконнымъ
12.^b несоуденнымъ 69.^b грѣхонкы 83. тврѣднмь 175.^b; мнзкѣмь
88.^b; лютн 21. слѣпнхъ 24. вѣтвнхъ 46.^b безмѣстнхъ 89.; тѣмнхъ
88.^b несмыслнхъ ив. земльнхъ ив.; вѣгланнхъ 24. немльчнхъ
25.^b злнхъ 35. есс.

Deinde sequuntur aliquot formae participii compositi: atque a)
formae plenae a) participii praes. actiui: прѣвѣкающее 19.; вѣпю-
щнхъ. 2. скрѣвѣщнмь ив. есс.; β) participii praeterit. actiui:
прѣтрьпекѣи; съшьдѣи 88.^b; встарѣкшааго 20., заблоудѣшааго
19.; вблѣдннвшю 59. есс.; nec non b) formae contractae a) par-
ticipii praes. actiui: творещн; вкспекающаго; скзндающемоу 65.;
живоущемоу, прѣмагающоу есс. cf. pag. 30. disser. nost. sub 7.;
стоужающнхъ 89. вкспекающнхъ 101.^b 117. есс.; β) participii praet.
actiui: скздакы (тн) 11.^b изволикн 96.; раздѣквшааго 70. сътвор-
шааго (сътврѣшааго) 88.^b ea.); взарнѣшемоу, вксіавѣшемоу 37.
uel etiam вкскрѣшемоу 3.^b просвѣтрьшемоу ив. стѣжавшю 14.^a
есс. cf. pag. 30. sub. 7.; падѣшнхъ 88.^b есс.

Item haec exempla memoratu digna videntur:

внтнхъ коннждо сконствнхъ 6.
свнтѣлнще 19.^b 51.^b 108. вкснтѣннѣ 124.
азъ горше прогнѣвахъ те 40.
радоуи се сіонъ стѣа мѣн цркъва 88.
юдннхъ ю снѣ соугоуеъ юствомъ а не съставо 88.
нбавн мѣ лкстнвааго змѣа 88.^b
ты ко еси вѣонекѣсто вксеомоу мнрѣ радость ив,
и соудъ мене жднть 109.^b
їнатеннхъ 110. людн їнльтскыѣ 114.
вкседѣтелн 112.^b блгодѣтелъ 114.^b блгодѣтѣю ив.
маріамъ дѣо 171.^b
ѡрннѣ (partic. praes.)

Ibidem specimen linguae affertur:

fol. 88.^a ВЕЧЕРНЮЮ ПѢНЬ . и словесноу ю слоужѣъ тебѣ хѣ
приносимъ . ꙗко изволилъ еси помѣвати на вкскрѣсенїа
радн: † в .

Гѣ гѣ не ѡврѣзы на ѡ твоереѣ лнца . нь изволи
пмѣвати на вкскрѣсенїа радн: †

Рѣоуи се сѣишь сѣла мѣи црква^а. вжѣе в ѡселеніе. ты
бо пріеть прѣжде вѣтавленіе грѣхѡмъ . въскрѣсѣиѣ
ради :

Црѣв нѣсны за чѣколюбіе на земли явише . и съ чѣкы
пожики . ѡ дѣмъ оубо чѣіе пльть пріемь . из нѣе про-
шьдѣ съ пріетіемъ . единый ю^ѣ снѣ соугубь ю^ѣ ствомъ
а не съставѡ . тѣмъ же съврѣшяна того бѣ , и съврѣ-
шенѣ на чѣка . въ истинѣ проповѣдающе , исповѣданіемъ
хѣ бѣ нашего . егѡже моли мѣи безневѣстнаа . помѡ-
вати се дѣшамъ нашимъ : †

fol. 88.^b

на стивни . стѣ . —

Възвѣде на крѣѣ ісѣ , съшьдѣи съ нѣсе . пріидѣ на
съмрть животе бесъмрѣтныи . къ тѣмнымъ свѣтѣ
истинны . къ падшомъ въсемъ въскрѣсеніе . просвѣще-
ніе и спѣеніе наше слава тѣбѣ :

с . привѣдѣтсе црѡу

Въсе прѣидоухѡмъ прѣгрѣшеніи . влоудомъ мнѡ-
сѣмъ дѣш ѡсквернихъ . и оумъ въсь неподобѣнь съдѣ-
ла^а страстно . и оуподобихсе скотомъ чѣла , несмыслѣ-
нымъ ѡкаанни . оускори оубо и спѣи ме . неключимааг
раба твоего . ибо хѣ родила еси прѣпѣтаа . и спѣи-
теа въсемъ земляни .

с . слыши дѣщи :

Оубы мнѣ дѣе стрѣгнаа что порабѡтила се еси
скверно , лоукакому миродрѣжцоу . и того волю скон-
чавши . прѣслоушавши повѣлѣніа тѣбѣ сътворшаго .
и прѣжде конца из глыбини възвѣи . спѣи и избави
ме , льстивааго змѣа . мѣи бжѣа , ты бо еси вѣонерѣсто ,
въсемъ мирѣ радость :

fol. 89.^a

Боура пригрѣшеніи . въветѣ смѣренѡую ми дѣоу .
въ глыбиноу ѡчааніа люте изложивши . оускори прѣ-
чѣла . и крѣмителница боуди ми тиха . въ пристанищѣ
бжѣе волю . да прославлю ти многа чюса весело . влчѣе
въсѣнепорѡчнаа мѣи хѣ бѣ .

слава и ннѣ . б .

Источникъ слъзамъ подажь ми . и помышленіа
блѣа . и смѣреніе въ крѣѣ . и исповѣданіе безмѣст-

прилогъ, additio, exemplum, mina: вѣсковскыѣ прилогы къзны ѡганшѣмь 132.

прѣтъшта, socrus: погочѣити въса прѣтеца лоукаваго врага 43.^b

раждѣженію; incendium, irritatio: раждѣженіѣ 104.^b — шѣмь 117.

раждизати, incendere: серафѣми невѣрестькынымъ свѣто-антѣмъ раждизаѣми 24.^b

рждодѣльство, manufactura: роукодѣльствомъ 81, совьство, substantia: трьми сщѣнными совьственн кланію се 95.

съжизати, comburere: и ѡгниемъ съжижаѣми 23.^b

токъ, fluxus: салзынѣ ми токъ ниспошли 33. 35.^b

оусъркети, — аштѣ obuiam fieri: да оусъркети хѣ масломъ масти то^{мь} 120.

ходатаица, conciliatrix: блѣоуѣтровоуѣю ходатаицоу 11.

челюсть maxilla: челюсти 9.^b

шипъкъ rosa: шипъкъ 148.^b

шѣтаніѣ, fremitus, fastus: оуклонише се шѣтаніа 25.

юка, юка; ювжишъ: евъкы 9.^b ювжинь 18.^b 29.

Corrigenda.

црков' (recte црккѣ), црков' твоѣ 7.

възгласила (pro вѣзъгласилъ) 37.

незахоми (незаходимыи) 101.

5. Euangelium (fragmentum).

Fragmentum cuiusdam euangeliorum codicis, de quo hic agitur, uno uolumine chartaceo in 8', aliquot tantum plagulas complectente, constat. Literarum cyrill. ductus seculum XVI. haud dubie ostendit. Nulla tamen praebet indicia fragmentum, quod ad originem et patriam eius spectat, nisi forte id auctoritate linguae comprobas atque in integrum restituis. De auctore eius frustra quaesiueris.

Euangeliorum codex scriptus est, quod ad linguam eius attinet, a quodam Serba, qui exemplare slouenico-serbicum transscripsit et dialecto serbicae, cuius ratio per totum fragmentum diulgatur, accomodauit.

De singulis indiciis linguae, quod hoc fragmentum admodum breue est, frustra disputaueris.

Corrigenda. Addenda.

8. l. 1. lege: breuissime
8. l. 10. lege: quae descripsi, sequuntur:
9. l. 19. lege: formauit.
12. l. 28. lege: 2). pro 3).
14. l. 13. adde: declinatione, aut certe rarissimos,
15. l. 6. lege: **запечатано.**
16. l. 2. **НИКОДѢМ' СТѢМЪ** in **НИКОДѢМ' СТѢМЪ** contrahendum
[est,
21. l. 22. lege: esset.
    l. 23. lege: suffixum
    l. 24. lege: **μεναεο.**
27. l. 33. lege: **κρυψιμη** **εσς.**;
28. l. 6. lege: **συνιδουσιμου.**
    l. 33. lege: **ὑπόστασις**
32. l. 23. lege: confundit.
-

LEOPOLI.

Typis Instituti Stauropigiani. 1871.